

VIII Forum
Pomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy
Na drodze
do ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
– Rynek Pracy, Biznes, Edukacja

22 maja
UMWP, sala Niebo Polskie w Gdańsku

więcej na porp.pl

Wojewódzki Urząd Pracy
w Gdańsku

Jednostka Samorządu
Województwa Pomorskiego

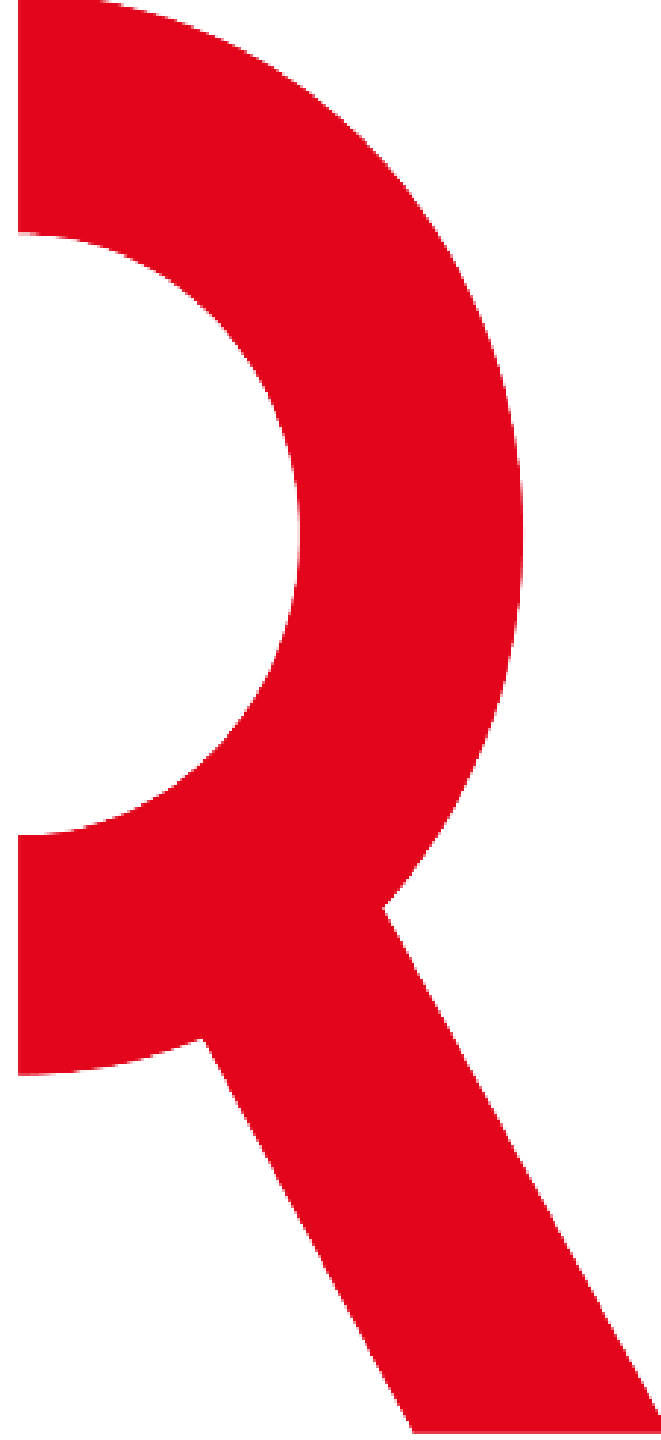

Ewa Sowińska

Biznes na drodze do zrównoważonego rozwoju

22 maja 2024 r. Gdańsk

Ewa Sowińska

- ❑ **Z GDAŃSKA**
- ❑ **Biegła Rewidentka, Partnerka ESO Audit**
- ❑ **Wiceprezeska PIBR w latach 2015-2019**
- ❑ **Mentorka studiów podyplomowych ESG w praktyce w Sopockiej Akademii Nauk Stosowanych - SANS**
- ❑ **Wykładowca akademicki w zakresie Raportowania Zrównoważonego Rozwoju i Etyki biznesu**
- ❑ **Członkini Stowarzyszenia Niezależnych Członków Rad Nadzorczych**
- ❑ **Członkini Rady Programowej OEES oraz Kongresu Solidarni w rozwoju**
- ❑ **Ambasadorka 30% Club Poland**
- ❑ **Członkini Konkursu FOB na Raporty Zrównoważonego Rozwoju**
- ❑ **Członkini Rady Programowej Projektu Kompas ESG – Forbes/Pracodawcy RP**
- ❑ **Członkini Kapituły Konkursu ORŁY ESG Rzeczypospolitej**
- ❑ **Członkini Rady Konsultacyjnej na Wydziale Ekonomii i Zarządzania Politechniki Gdańskiej**
- ❑ **Moderatorka i Mówczyni paneli dyskusyjnych w obszarze ESG**
- ❑ **Kreatorka Społeczności**

Czym jest ESG...

- ESG jest przede wszystkim o ludziach, nawet na klimat patrzymy przez pryzmat naszych lęków i nadziei.
- ESG jest o współpracy, o PRZYSZŁOŚCI.
- ESG jest o różnorodności, godności i zaufaniu.
- Indywidualna odpowiedzialność za losy planety to naiwność i prosta droga do globalnego sprzeciwu wobec zrównoważonego rozwoju. Potrzebujemy zmian strukturalnych, a nie jednostkowego poczucia winy.
- ESG jest o braniu odpowiedzialności za swój wpływ.
- Nauka i dane to lepsi doradcy niż uprzedzenia, przyzwyczajenia czy strach.
- ESG nie jest o wydawaniu pieniędzy, sadzeniu drzew, kupowaniu kredek do szkolnych świetlic czy nawet wolontariacie.
- **ESG jest o zarabianiu w zrównoważony sposób.**
- Skoro w związku z ESG tak czy inaczej pojawiają się koszty, trzeba zadbać także o zyski. Inaczej nie ma mowy o szerokiej, głębokiej i długotrwałej zmianie.
- ESG jest

Magda Benedz

**Firmy nie mogą bezkarnie
wyrządzać szkód ludziom
i planecie**

(Posłowie Parlamentu Europejskiego)

Magda Benedz

Należyta staranność wymaga od przedsiębiorstw określenia własnego wpływu na prawa człowieka i środowisko oraz usunięcia nieprawidłowości w całym łańcuchu wartości.

BIZNES polega
na rozwiązywaniu
problemów nie musi
prowadzić
do maksymalizacji zysku

Magda Beneda

17 celów ONZ

PŁYNAJĄCYCH Z AGENDY 2030

www.kampania17celow.pl

#Klimat to system podtrzymywania ŻYCIA.

Globalne zmiany klimatu to zmiana wszystkich aspektów życia w skali planety. Nasze wyobrażenia o zmianie klimatu i próby jej wyceny ekonomicznej nie przystają do zmian w rzeczywistości fizycznej jakie nas mogą dotknąć.

**Szymon Piotr Malinowski – polski fizyk atmosfery,
profesor nauk o Ziemi, członek korespondent PAN.
Od 2016 dyrektor Instytutu Geofizyki UW.**

Magda Benedz

Dyrektywa CSRD – co nowego wnosi

Dyrektywa CSRD - **Informacje wstępne**

- 16 grudnia 2022 r. została opublikowana dyrektywa PE i Rady 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (dyrektywa CSRD).
- Kluczowym celem nowej dyrektywy jest zapewnienie raportowania przez przedsiębiorstwa istotnych, porównywalnych i wiarygodnych informacji nt. zrównoważonego rozwoju dla inwestorów i innych interesariuszy.
- Państwa Członkowskie UE mają termin na transpozycję **do 6 lipca 2024 r.**
- W Polsce nowelizacja dotyczyć będzie przede wszystkim **ustawy o rachunkowości i ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.**

Dyrektywa CSRD – główne zmiany (1)

- zmiana nomenklatury – sprawozdawczość informacji niefinansowych – teraz: **sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju;**
- poszerzony **zakres jednostek:**
 - ❑ wszystkie duże jednostki – spełniające 2 z 3 kryteriów: zatrudnienie, suma bilansowa 110 mln zł i przychody 220 mln zł;
 - ❑ małe i średnie jednostki dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym (z wyłączeniem notowanych mikroprzedsiębiorstw);
 - ❑ jednostki dominujące dużej grupy kapitałowej oraz
 - ❑ spełniające określone warunki i kryteria wielkości jednostki zależne i oddziały w UE, których jednostka dominująca podlega przepisom prawa państwa trzeciego;
- **poszerzony zakres raportowania informacji** – informacje nt. kwestii zrównoważonego rozwoju z obszaru środowiskowego, społecznego (w tym praw człowieka) oraz ładu korporacyjnego będą bardziej szczegółowe.

Dyrektywa CSRD – główne zmiany (2)

- rodzaj standardu raportowania – odejście od dotychczasowej dowolności w wyborze standardów raportowania na rzecz **obowiązkowo stosowanych Europejskich Standardów Zrównoważonego Rozwoju (ESRS)**;
- forma / miejsce raportowania – informacje będą prezentowane **obowiązkowo w odrębnej sekcji w ramach sprawozdania z działalności jednostki**;
- weryfikacja sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju – wprowadzona zostanie **obowiązkowa weryfikacja raportowanych informacji przez biegłych rewidentów**;
- digitalizacja – sprawozdania z działalności jednostek raportujących informacje o zrównoważonym rozwoju będą obowiązkowo sporządzane w formacie XHTML, a odrębna sekcja nt. zrównoważonego rozwoju oznakowana będzie w formacie in-line XBRL, co ułatwi maszynowy odczyt i analizę danych nt. zrównoważonego rozwoju.

Zastosowanie Dyrektywy CSRD – stopniowe

- ❑ Przepisy zaczną być obowiązkowo stosowane stopniowo - będą miały zastosowanie po raz pierwszy do lat obrotowych zaczynających się od:
- ❑ **1 stycznia 2024** – największe jednostki zainteresowania publicznego (np. jednostki notowane, banki i ubezpieczyciele) oraz jednostki zainteresowania publicznego, które są jednostkami dominującymi największych grup (pierwsze zaczną raportować te, które już obecnie raportują);
- ❑ **1 stycznia 2025** – pozostałe duże jednostki oraz pozostałe jednostki, które są jednostkami dominującymi dużych grup;
- ❑ **1 stycznia 2026** – notowane MŚP (będą mogły skorzystać z 2-letniej opcji opt-out), małe i niezłożone instytucje;
- ❑ **1 stycznia 2028** – jednostki zależne lub oddziały w zakresie grupy kapitałowej jednostki dominującej najwyższego szczebla z państwa trzeciego
- ❑

Pierwsze informacje nt. zrównoważonego rozwoju zgodne z wymogami CSRD będą publikowane w 2025 roku.

Dyrektywa CSRD – zakres sprawozdawczości

Zgodnie z dyrektywą CSRD informacje na temat zrównoważonego rozwoju zawierać będą:

- 1) krótki opis modelu biznesowego i strategii biznesowej jednostki;
- 2) opis celów jednostki dotyczących kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem;
- 3) **opis roli kierownictwa jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju;**
- 4) opis polityk jednostki w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju;
- 5) informacje o zachętach dla kierownictwa jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju;
- 6) opis:
 - procesu **należytej staranności** jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju;
 - najważniejszych niekorzystnych skutków związanych z działaniami własnymi jednostki i jej **łańcuchem wartości** oraz działań podjętych w celu monitorowania tych skutków;
 - działań podjętych przez jednostkę w celu **zapobiegania negatywnym skutkom, łagodzenia ich, zaradzania im oraz wyniku tych działań;**
- 7) opis podstawowych ryzyk dla jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju;
- 8) istotne wskaźniki w odniesieniu do informacji, o których mowa w pkt 1-7.

Webinarium 25 kwietnia 2024 r.– Projekt wdrożenia Dyrektywy CSRD - propozycje zmian Ustaw o rachunkowości i o FA i BR

- ❑ W dniu 25 kwietnia 2024 r. odbyło się webinarium poświęcone projektowi ustawy wdrażającej do polskiego porządku prawnego dyrektywę CSRD (projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości, ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw).
- ❑ Wydarzenie było wspólnie organizowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ministerstwo Finansów.
- ❑ Nagranie z webinarium jest dostępne [na kanale YouTube MFiPR](#).
- ❑ Webinarium zostało przygotowane przede wszystkim z myślą o przedsiębiorstwach, które będą podlegały obowiązkowi wynikającemu z dyrektywy CSRD oraz biegłych rewidentach odpowiedzialnych za atestację sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju.
- ❑ Webinarium zostało zorganizowane się w ramach prac [grupy roboczej ds. rozwoju raportowania niefinansowego](#) działającej w ramach Zespołu ds. zrównoważonego rozwoju i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej.

Materiały

<https://www.gov.pl/web/finanse/webinarium-CSRD>

Magda Benedz

ESRS – Europejskie Standardy Raportowania Zrównoważonego Rozwoju

Zakres sprawozdawczości – ESRS

KE przyjęła pierwszy zestaw 12 uniwersalnych ESRS
w dniu 31 lipca 2023 r.

ESRS Przekrojowe

- ESRS 1 Wymogi ogólne
- ESRS 2 Ogólne ujawnienia

ESRS - Środowiskowe

- ESRS E1 Zmiana klimatu
- ESRS E2 Zanieczyszczenia
- ESRS E3 Woda i zasoby morskie
- ESRS E4 Bioróżnorodność i ekosystemy
- ESRS E5 Zużycie zasobów i gospodarka obiegu zamkniętego

ESRS Społeczne

- ESRS S1 Właśni pracownicy
- ESRS S2 Pracownicy w łańcuchu wartości
- ESRS S3 Otoczenie społeczne
- ESRS S4 Konsumenci i użytkownicy końcowi

ESRS Ładu korporacyjnego

- ESRS G1 Prowadzenie działalności gospodarczej (praktyki biznesowe)

Podwójna istotność jako podstawa ujawnia informacji na temat zrównoważonego rozwoju

dwa wymiary, którymi są istotność oddziaływania oraz istotność finansowa

Istotność oddziaływania (wpływu)

Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest istotna z perspektywy oddziaływania, o ile odnosi się do istotnych rzeczywistych lub potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych oddziaływań jednostki na ludzi lub środowisko w perspektywie krótko-, średnio-, lub długoterminowej. Dotyczy własnych operacji jak i jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu, w tym za pośrednictwem jej produktów i usług, a także relacji biznesowych – z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i zarządzania.

Mój artykuł ESRS 1 – zacznijmy od początku, czyli od ogólnych zasad postępowania się standardami i ich struktury

<https://www.climateleadership.pl/pl/baza-wiedzy/wiedza-o-klimacie/esrs-1-zacznijmy-od-poczatku-czyli-od-ogolnych-zasad-poslugiwania-sie-standardami-i-ich-struktury>

Istotność finansowa

Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest istotna z perspektywy finansowej, jeżeli wywołuje lub można racjonalnie oczekiwać, że wywołałaby istotne skutki finansowe w odniesieniu do jednostki. Ma to miejsce w przypadku, gdy kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem stwarza ryzyko lub możliwości (szanse), które mają istotny wpływ lub można racjonalnie oczekiwać, że będą miały istotny wpływ na rozwój jednostki, jej sytuację finansową, wyniki finansowe, przepływy pieniężne, dostęp do finansowania lub koszt kapitału w krótko-, średnio-, lub długoterminowej perspektywie czasowej. Ryzyko i możliwości mogą wynikać z przeszłych lub przyszłych zdarzeń. Nie ogranicza się to do kwestii będących pod kontrolą jednostki, ale obejmuje informacje na temat istotnych ryzyk i możliwości cechujących relacje biznesowe, wykraczające poza zakres konsolidacji stosowany przy sporządzaniu sprawozdań skonsolidowanych.

Magda Benedz

**Rola Zarządu i Rady
Nadzorczej –
odpowiedzialność za SZR taka
jak za Sprawozdanie
finansowe**

Jednostka ujawnia skład zarządu i rady nadzorczej, ich role i obowiązki oraz dostęp do wiedzy fachowej i umiejętności w kwestiach zw. ze zrównoważonym rozwojem.

- ❑ w zakresie składu - liczba członków wykonawczych (zarząd) i nie wykonawczych (rada nadzorcza) + reprezentacja w tych organach pracowników i innych osób świadczących pracę + doświadczenie sektorowe/produktowe/geograficzne + podział wg płci i ew. innych aspektów różnorodności + odsetek niezależnych członków RN
- ❑ w zakresie ról i obowiązków – kto lub jaki organ/komitet itp. odpowiada za nadzór nad wpływami, ryzykami i szansami + sposób odzwierciedlenia tej odpowiedzialności osoby lub organu w zakresie zadań, uprawnień danego organu i innych powiązanych politykach jednostki/grupy + opis roli kierownictwa w procesach zarządczych, kontrolnych i monitorujących wpływy, ryzyka i szanse oraz nadzorujących (czy konkretny szczebel kierowniczy i osoby/komitety i jak jest sprawowany nadzór na takim stanowiskiem + jakie struktury raportowania organom, procedery zarządzania istotnymi IRO i jak nadzorowane jest ustalanie celów dotyczących istotnych IRO
- ❑ w zakresie wiedzy fachowej nt. zrównoważonego rozwoju – czy organy posiadają taką wiedzę bezpośrednio lub mają do niej dostęp poprzez ekspertów i szkolenia + w jaki sposób te umiejętności i wiedza fachowa są powiązane z istotnymi IRO.

Informacje przekazane organom administrującym, zarządzającym i nadzorującym jednostki oraz podejmowane przez nie kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem

- Jednostka ujawnia, w jaki sposób zarząd i rada nadzorcza są informowane o kwestiach związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz w jaki sposób podjęto te kwestie w okresie sprawozdawczym
- czy, przez kogo i jak często zarząd i RN, w tym ich komitety, są informowane o istotnych IRO, o wdrożeniu należytej staranności oraz o wynikach i skuteczności polityk, działań, mierników i celów adresujących IRO
- jak zarząd i RN uwzględniają IRO przy nadzorowaniu: strategii, podejmowania decyzji o ważnych transakcjach oraz procesów zarządzania ryzykiem, w tym czy brały pod uwagę kompromisy związane z tymi IRO
- wykaz istotnych IRO, którymi zarząd i RN (lub ich komitety) zajmowały się w okresie sprawozdawczym.

Jednostka ujawnia informacje na temat uwzględniania swoich wyników związanych ze zrównoważonym rozwojem w systemach zachęt

- Informacje nt. systemów zachęt i polityki wynagrodzeń powiązanych z zagadnieniami zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do członków zarządu i RN jednostki, jeżeli takie systemy istnieją
- opis kluczowych cech systemów zachęt
- czy wyniki ocenia się w odniesieniu do konkretnych celów lub wpływów związanych ze zrównoważonym rozwojem, a jeżeli tak, to jakich
- czy i w jaki sposób mierniki wyników związane ze zrównoważonym rozwojem uznaje się za wskaźniki referencyjne dotyczące wyników lub uwzględnia w polityce wynagrodzeń
- część wynagrodzenia zmiennego zależnego od celów lub wpływów związanych ze zrównoważonym rozwojem
- poziom, na którym zatwierdza się i aktualizuje warunki systemów zachęt w jednostce

Magda Benedz

Obowiązkowa weryfikacja Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju

Dyrektywa CSRD - Weryfikacja Raportu Zrównoważonego Rozwoju (RZR)

Zgodnie z Dyrektywą CSRD Sprawozdawczość Zrównoważonego Rozwoju będą podlegać **obowiązkowej** weryfikacji na poziomie - **ograniczona pewność**.

Docelowo weryfikacja ma być na poziomie - **racjonalna pewność** tak jak w przypadku sprawozdań finansowych.

Kto będzie uprawniony do weryfikacji?

Biegli rewidenci

Polski regulator zakłada że:

- będzie możliwa opcja że Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju mogą weryfikować **inne Firmy audytorskie niż te które badają Sprawozdania finansowe,**
- Będą **dwa różne Sprawozdania/Raporty** – SF i RZR – niezależnie czy będzie dwóch czy jeden audytor,
- Uwaga z BR/FA podpisuje się umowę na co najmniej dwa lata – zatem przy umowach na badanie SF za 2024-2025 trzeba się upewnić czy nasz audytor będzie gotowy podjąć się weryfikacji RZR.**

OGRANICZONA PEWNOŚĆ

- ❑ Wniosek wyrażony w formie zaprzeczenia – **nic nie zwróciło naszej uwagi co by wskazywało, że sprawozdanie zawiera nieprawidłowości,**
- ❑ Ograniczone procedury, podobne do procedur **przeгляdu** informacji finansowych, bez specyficznych testów i prac dotyczących kontroli wewnętrznej.

RACJONALNA PEWNOŚĆ

Koncepcja „racjonalnej pewności” odnosi się do zbierania dowodów niezbędnych biegłemu rewidentowi do sformułowania wniosków na temat całości informacji o danym zagadnieniu. Biegły musi uzyskać **wystarczające i odpowiednie dowody** w ramach systematycznego procesu realizowania usługi obejmującego elementy analogiczne, **jak przy badaniu sprawozdania finansowego**, po to by móc wyrazić **wniosek w formie potwierdzenia** (przez afirmację), której wymaga usługa atestacyjna dająca **racjonalną pewność**.

Obowiązkowa weryfikacja przez Biegłych Rewidentów (BR) Firmy Audytorskie (FA)

w Polsce do weryfikacji będą uprawnieni tylko biegli rewidenci (BR) za pośrednictwem firmy audytorskiej? Konieczność zmian w Ustawie:

Zawód biegłego rewidenta reguluje Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tekst jednolity (Dz. U. z 2022 r. poz. 1302)

BIEGLY REWIDENT ZAWÓD ZAUFANIA PUBLICZNEGO

Obowiązkowa przynależność Biegłych rewidentów do Polskiej Izby Biegłych Rewidentów (PIBR)

PIBR – Polska Izba Biegłych Rewidentów Samorząd zawodowy zrzeszający wszystkich biegłych rewidentów w Polsce.

Naszą misją jest dbanie o wiarygodność informacji finansowej oraz bezpieczeństwo obrotu gospodarczego

<https://www.pibr.org.pl>

Odpowiedzialność – biegłego rewidenta.

Niezależnie od udziału innych osób biegły rewident:

- odpowiada za określenie rodzaju, czasu przeprowadzenia i zakresu procedur,
- jest zobowiązany do przeanalizowania każdego zagadnienia, o którym się dowiedział, a które wskazuje na potrzebę rozważenia, czy w informacjach na temat tego zagadnienia nie należy wprowadzić istotnej modyfikacji.
- Bierze odpowiedzialność za całość zlecenia i końcowe wnioski.

Magda Benedz

**Co daje ATESTACJA?
Zwiększenie wiarygodności i zaufania
do sprawozdawczości
zrównoważonego rozwoju**

Magda Benedz

Od czego zacząć?

Od EDUKACJI

Od zmiany PERSPEKTYWY

Od zmiany ŚWIADOMOŚCI

Magda Beneda

Potrzebujemy firm NAJLEPSZYCH dla ŚWIATA

Inspiracja z wystąpienia
Profesora Bolesława Roka

PIBR

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ**

Ewa Sowińska

ewa.sowinska@esoaudit.pl